

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 642/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokát [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cb 5/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len

„sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cb 5/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že v napadnutom konaní vydal okresný súd 28. októbra 2013 platobný rozkaz, ktorý vzhľadom na podaný odpor proti platobnému rozkazu z 15. novembra 2013 nenadobudol právoplatnosť. Následne 8. apríla 2014 okresný súd doručil odpor proti platobnému rozkazu právnenému zástupcovi sťažovateľky, ku ktorému sa sťažovateľka vyjadrila až podaním z 29. júla 2014, pričom okresnému súdu zároveň doručila žiadosť o určenie termínu pojednávania. V namietanej veci určil okresný súd termín pojednávania až na 16. január 2015 o 13.00 h a aj tento termín bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že na okresnom súde podala 17. februára 2015 sťažnosť na prietahy v konaní, ktorú vybavil predseda okresného súdu listom z 23. februára 2015 *„tým spôsobom, že konštatoval procesné úkony zákonného sudcu a následne prezumoval práceneschopnosť zákonného sudcu v trvaní viac ako 6 týždňov s tým, že po uplynutí tejto lehoty bude toto konanie pridelené inému zákonnému sudcovi“*. Na základe podnetu na prešetrenie vybavenia sťažnosti podpredseda Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v oznámení z 30. marca 2015 *«konštatoval, že sťažnosť nebola vybavená predsedom Okresného súdu Nitra riadnym spôsobom, a taktiež zaujal stanovisko, že: „Je pravdou, že doterajší postup okresného súdu v danej veci nebol celkom bez prietáhov, avšak je potrebné konštatovať, pokiaľ ide o Vašu žiadosť, že ani po pridelení veci inému zákonnému sudcovi pri súčasnej enormnej zaťažnosti súdov, nie je možné zaručiť bezprietahový priebeh konania.“ Taktiež prisľúbil prijať opatrenie, ktorým by nariadil predsedovi Okresného súdu Nitra, aby v tejto veci zabezpečil bezprietahové konanie. Do dnešného dňa však nebol nový termín pojednávania vytýčený a ani neboli vykonané žiadne ďalšie procesné úkony súdu smerujúce k urýchleniu rozhodnutia vo veci.»*

Podľa názoru sťažovateľky tak v označenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní už pri vydávaní platobného rozkazu, ku ktorému došlo až po 9 mesiacoch od podania návrhu, pričom v tejto súvislosti sťažovateľka poukázala „na svoju súčinnosť s konajúcim súdom, ktorý ho vyzval na odstránenie nedostatku žalobného návrhu spolu s výzvou na zaplatenie súdneho poplatku“. Taktiež tvrdí, že odpor proti platobnému rozkazu jej nebol odoslaný bezodkladne a priet'ahy v konaní považuje za zjavné „aj v dobe plynúcej od doručenia odporu po nariadenie pojednávania, t. j. viac ako 7 mesiacov, pričom ako protiargument nemožno považovať skutočnosť, že sa navrhovateľ vyjadril k doručenému odporu cestou svojho právneho zástupcu až po takmer 4 mesiacoch, pretože vyjadrenie k odporu je právom sťažovateľa v pozícii navrhovateľa, ktoré môže ale aj nemusí využiť, a teda nemôže byť prekážkou pre súd jeho neskoršie doručenie“. Celkovú dĺžku zbytočných priet'ahov v konaní sťažovateľka odhaduje na približne 24 mesiacov, pričom popiera, že by k ich vzniku prispelo jej správanie.

Výšku požadovaného finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje „poukazom na množstvo a intenzitu jednotlivých priet'ahov v konaní, čím bola nastolená právna neistota sťažovateľa, ako aj vzhľadom na hodnotu sporu, ktorej výška po dobu nerozhodovania príslušného súdu, má výrazný ekonomický a hospodársky dopad na podnikateľskú činnosť sťažovateľa“.

V súvislosti so skutočnosťami uvedenými v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal takéto rozhodnutie:

„1.) Okresný súd v Nitre v konaní sp. zn. 20Cb/5/2013 porušil právo sťažovateľa definované v článku 48 ods. 2 Ústavy SR,

2.) Okresný súd v Nitre v konaní sp. zn. 20Cb/5/2013 porušil právo sťažovateľa definované v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

3.) Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu v Nitre, aby v konaní 20Cb/5/2013 bez ďalších priet'ahov meritórne rozhodol.

4.) Ústavný súd priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- Eur (slovom: päťtisíc Eur) a náhradu trov konania pred Ústavným súdom SR...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola... v primeranej lehote prejednaná... súdom.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03, III. ÚS 263/03, III. ÚS 218/07).

Ústavný súd na základe svojej konštantnej judikatúry berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom..., ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03), resp. že „na základe skutočností uvedených v sťažnosti nemožno postup súdu považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní možné porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (III. ÚS 204/09).

Ak ústavný súd dospeje k záveru, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné posúdiť ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, III. ÚS 52/05) alebo sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, III. ÚS 252/05).

K týmto ustáleným právnym názorom ústavný súd v zhode so svojou doterajšou judikatúrou poznamenáva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04)].

Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že v sťažovateľovej veci bolo nariadené pojednávanie na 3. september 2015 (toto pojednávanie bolo odročené pre neprítomnosť účastníkov konania a ich právnych zástupcov), 13. október 2015 a na 1. december 2015 (v týchto termínoch sa pojednávanie aj uskutočnilo), pričom posledné pojednávanie bolo odročené na 22. január 2016.

Ústavný súd konštatuje, že celková dĺžka súdneho konania, ktorá v čase prerokovania sťažnosti dosahovala takmer 3 roky by mohla signalizovať možnosť vzniku zbytočných prietáhov, a tým aj porušenie práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, avšak zistené konkrétne okolnosti prípadu, ako aj argumenty formulované sťažovateľkou neodôvodňujú záver o takej intenzite porušenia týchto práv, ktoré by odôvodňovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na správanie sťažovateľky, najmä že pôvodný návrh na začatie konania vyžadoval pred vydaním platobného rozkazu opravu náležitostí, na ktorú sťažovateľku musel okresný súd vyzvať, pričom v danom období nebola splnená ani jej poplatková povinnosť, ktorá vznikla pri podaní návrhu. Napriek v sťažnosti prezentovanému nesúhlasu ústavný súd vzal zreteľ aj na omeškanie sťažovateľky pri vyjadrení sa k odporu proti platobnému rozkazu.

Na uvedenom závere nič nemení ani názor podpredsedu krajského súdu vyjadrený v jeho odpovedi sťažovateľke z 30. marca 2015 v súvislosti s prešetrením jeho sťažnosti podanej predsedovi okresného súdu podľa § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), že vykonané úkony okresného súdu síce viedli k zisteniu skutkového stavu a rozhodnutiu vo veci, avšak odstupy medzi nimi trvali dlhšiu dobu, čím jej sťažnosť uznal „*čistočne za dôvodnú*“. Je totiž žiaduce pripomenúť, že podpredseda krajského súdu sťažovateľku informoval o nariadení dohľadu v danej veci predsedom okresného súdu pre účely dosiahnutia ďalšieho bezprietáhového konania, táto však neposkytla okresnému súdu dostatočný priestor na nápravu zistených nedostatkov, ale namiesto toho po krátkej dobe podala ústavnému súdu sťažnosť namietajúc porušenie označených práv. Opísaný

priebeh konania realizovaný okresným súdom po podaní tejto sťažnosti však aj bez ingerencie ústavného súdu po prešetrení vybavenia sťažnosti podľa § 67 ods. 1 písm. a) zákona o súdoch podpredsedom krajského súdu vykazuje nápravu zistených nedostatkov svedčiacich o predchádzajúcej neefektívnej činnosti okresného súdu v danej veci.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v danej veci signalizuje len ojedinelý prierah, ktorý však svojou intenzitou zatiaľ relevantne nezasiahol do sťažovateľkinho základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani práva na prerokovanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto ústavný súd sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyhodnotiac ju ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd však pripomína, že prípadne dlhšie obdobie nečinnosti všeobecného súdu, resp. iné jeho ďalšie konanie (neefektívny, nesústredený postup súdu), ktoré by boli v príčinnej súvislosti s porušovaním základného práva na konanie bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, by nemuseli byť prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde. Dlhšie obdobie (táto otázka závisí od povahy veci) by totiž mohlo založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných prierahov v súdnom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2015